

HİTAP

Konulu Vaaz Dergisi

KOMŞU HAKKI

جملة من حقوق الجوار
جملة من حقوق الجوار

Ekrem AKBAŞ
Altınordu Vaizi

Cemil EREN
Ordu İl Müftülüğü
Din Hiz. Uzmanı

Muhammed
Zahid TONKAL
İkizce Vaizi

ORDU İL MÜFTÜLÜĞÜ DERGİSİ

ORDU İL MÜFTÜLÜĞÜ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
VE GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Dr. İsmail ÇİÇEK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Burhan AL

EDİTÖR
Dr. İsmail ÇİÇEK

YAYIN KURULU
Şerife Hanım ALTUNER
Kasım KARAMAN
Niyazi YILMAZ
Ekrem AKBAŞ
Hasan Basri ÇEDİK
Mustafa AKKAYA

WEB
ordu@diyanet.gov.tr

İL MÜFTÜLÜĞÜ TEMSİLCİSİ
Emrullah ŞAHİN

YAYIN TÜRÜ
Yerel-Süreli

Akyazı Mah. Atatürk Bul. No: 269
Altınordu/ORDU
(0452) 234 04 11-233 05 17- 233 03 95
Faks: 0 452-234 02 08

Facebook: Ordu Muftuluk
Twitter: @orduilmuftulugu
Instagram: ordu_muftulugu
YouTube: Ordu İl Müftülüğü

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NO: 73074

Yayınlanan yazıların hukuki ve bilimsel sorumluluğu
yazarlara aittir.

İÇİNDEKİLER

5 Komşu Hakkı

9 Uzak Komşu
Kimdir?

13 Komşu ile
Geçim Adabı.

6 Kur'an ve
Sünnette
Komşu
Hakkı.

9 Komşuluk
Sorumluluğu
Nedir?

7 Komşu
Kimdir? Kim
Komşudur?

16 Komşuya
Eziyet
Vermek.

8 Komşuluğun
Sınırları.

10 Sünnette
Komşuluk

9 Yakın Komşu
Kimdir?

11 Komşuya
İhsan - İyilik
Etmek.

21 Komşunun
Eziyetine
Sabretmek.

24 İslam
Kültüründe
Komşuluk

46 Kimler
Komşu
Sayılır?

52 Komşunuza
Yardımcı
Olun

25 İnsan ve
Komşuluk

46 Komşuluk
Hakkı Nedir?
Kaç
Kısımdır?

52 Komşunuzu
Rahatsız
Etmeyin

27 Kuranda
Komşuluk

49 Komşularını
Gözet

54 Hangisine
Hediye
Vereyim

28 Hadislerde
Komşuluk

55 Arkadaşların
Hayırlısı

37 İslamın
Komşuluğa
Verdiği
Önem

50 Vallahi İman
Etmiş Olmaz

55 İyi Komşuluk

45 Komşu Hakkı

51 Hediyeleşmeyi
Küçümsemeyin

45 Nerdeyse Komşuyu
Komşuya Mirasçı Kılacak
Sandım

57 Son Söz -
Değerlendirme

KOMŞU HAKKI

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ
وَمَنْ تَبِعَهُمْ أَجْمَعِينَ. رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ
لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي. وَأَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ. إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ. رَبِّ زِدْنَا عِلْمًا
وَفَهْمًا وَالْحَقْنَ بِالصَّالِحِينَ. اللَّهُمَّ أَرِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَارْزُقْنَا اتِّبَاعَهُ وَأَرِنَا الْبَاطِلَ بَاطِلًا
وَارْزُقْنَا اجْتِنَابَهُ وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ. اللَّهُمَّ عَلِّمْنَا بِمَا
يَنْفَعُنَا وَارْفَعْنَا بِمَا عَلَّمْتَنَا. إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ. سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا
عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ. سُبْحَانَكَ لَا فَهْمَ لَنَا إِلَّا مَا فَهَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ
الْجَوَادُ الْكَرِيمُ. إِنَّ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَأَحْسَنَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. صَلُّوا عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ. صَلُّوا عَلَى طَيْبِ قُلُوبِنَا مُحَمَّدٍ. صَلُّوا
عَلَى شَفِيعِ ذُنُوبِنَا مُحَمَّدٍ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ.

Ekrem AKBAŞ
Altınordu Vaizi

KURAN VE SÜNNETTE KOMŞU HAKKI

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ الْكَرِيمِ:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ:

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ
الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا﴾ ﴿٣٦﴾

(Nisa 36)

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

﴿مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُحْسِنِ إِلَى جَارِهِ﴾.

Muhterem Müslümanlar!

Bu gün sizlerle Kur'an ve sünnette komşuluk hukuku nedir, kimler komşu sayılır, komşularımıza karşı ne gibi sorumluluklarımız vardır, komşuya iyilik yapmanın gereği ve komşuya kötülük yapmaktan sakınmanın önemi hakkında bir sohbet yapacağız. Rabbim, bizleri komşularımıza hayırlı, bizlere de hayırlı komşular nasip eylesin. Amin...

**“Allah’a ibadet edin
ve ona hiçbir şeyi
ortak koşmayın.**

**Ana babaya,
akrabaya,
yetimlere,
yoksullara, yakın
komşuya, uzak
komşuya,
yanınızdaki
arkadaşa, yolcuya,
elinizin
altındakilere iyilik
edin. Şüphesiz,
Allah kibirlenen ve
öviünen kimseleri
sevmez.”
(4Nisa 36)**

Kıymetli Kardeşlerim!

Komşu hakları, Allahu Tealanın Kitab-ı Kerim’inde dile getirdiği, kıyamete kadar baki olan bir sorumluluktur. Bir müslümanın komşusu ile olan ilişkisi onun imanının durumunu belirlemektedir. İyi ve kamil bir mümin olmanın şartlarından birisi de komşuları tarafından iyi olarak bilinmektir.

Bu günkü sohbetimizin ana başlıklarını şöylece sıraladık-tan sonra konumuzu anlat-maya başlayalım inşallah.

- Komşu Kimdir,
Komşuluk Sınırları Nedir?
- Kur’an ve Sünnette
Komşuluk.
- Komşuya İyilik ve İhsanda
Bulunmak.
- Komşuya Kötülük
Yapmak, Ezîyet Etmek ve
Zarar Vermek.

Allahu zülcelal Nisa Suresi 36. Ayeti kerimede, bir müslümanın Allah’a ve insanlara karşı ne tür sorumluluklarının olduğunu şöyle izah ediyor:

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ
بِالْجُنُبِ وَالْإِنْسَانِ السَّيِّئِ وَمَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
مُخْتَلًا فِخْخُورًا﴾ ﴿٣٦﴾ اَللّٰهُمَّ

**“Allah’a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın.
Ana babaya, akrabaya,
yetimlere, yoksullara, yakın
komşuya, uzak komşuya,
yanınızdaki arkadaşta,
yolcuya, elinizin
altındakilere iyilik edin.
Şüphesiz, Allah kibirlenen ve
övünen kimseleri sevmez.”**
(4Nisa 36)

Ayeti kerimede dikkatimizi çeken şey iyilik/ihsan kelimesinin bir kez kullanılması ve herkese şamil olmasıdır. Anneye babaya nasıl iyi davranılması gerekiyorsa diğer akrabalara, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yolcuya ve elimizin altında çalıştırdığımız kişiler de dahil olmak üzere bütün bunlara aynı derecede iyilik yapılması gerekmektedir.

Bu iyiliğin ise “İHSAN” üzere olması gerekmektedir. İhsan ise Allah’ın gözünün önünde, onun rızasına uygun, art niyetsiz ve karşılık beklenmeksizin yapılan iyiliktir. Böyle bir iyiliğin karşılığı cennettir. Rabbimiz bizlere bu şekilde iyilik yapabilmeyi nasip eylesin.

KOMŞU KİMDİR? KİM KOMŞUDUR?

Aziz müminler!

Komşu: Arapçada “câr” ve “civâr” kelimesi ile ifade edilir. Genellikle bir birine yakın meskenlerde yaşayan kişilerin ve ailelerin her birini kapsar. Sözlük anlamı itibarı ile yanda / yakınında / çevresinde bulunan her bir kişiyi içine alır. Ev, işyeri, bağ ve bahçeye bitişik olanlara da komşu denir.

İslam dini her şeyde olduğu gibi komşuluk konusunda da orta (vasat) yolu takip etmektedir. Yahudiler yabancıları komşu olarak görmezken, Hristiyanlar, komşu düşman bile onu severken (DİA: KOMŞU), dinimiz İslam komşuya, dinine ve milletine bakılmaksızın ihsan üzere muamele etmeyi (iyilik üzere geçinmeyi) emretmektedir. Komşuyu sevmek başka, ona karşı sorumlu davranmak başkadır. Dinimiz sorumlu davranmayı, hatta kendimiz için yapılmasını hoş bulduğumuz şeyleri komşu için de yapmamızı bizden istemektedir ve bunu imanımızın alameti saymaktadır. Biz vasat bir ümmetiz ve bizim dinimizde ifrat ve tefrit yoktur.

KOMŞULUĞUN SINIRLARI

Komşuluğun sınırları hakkında alimlerimiz farklı görüşler ileri sürmüşlerdir. Komşuluk hakkı sadece evimize bitişik olarak bulunanlar için değildir. Hz. Ali (ra) dan rivayet edilen bir görüşe göre, seslenildiğinde sesini duyanlar komşu sayılırlar. (Kurtubi, C: 6; Sh: 306)

Komşuluğun sınırları hakkında alimlerimiz farklı görüşler ileri sürmüşlerdir. Komşuluk hakkı sadece evimize bitişik olarak bulunanlar için değildir. Hz. Ali (ra) dan rivayet edilen bir görüşe göre, seslenildiğinde sesini duyanlar komşu sayılırlar. (Kurtubi, C: 6; Sh: 306)

Hiz. Aişe (ra) validemiz ise evin her yanından kırk haneyi komşu olarak saymaktadır. Bir görüşe göre ise sabah namazını bir camide kılanlar komşu sayılırlar. (Kurtubi, C: 6; Sh: 306)

İmam Ebu Yusuf'tan rivayet edilen görüşe göre ise aynı mahallede veya aynı şehirde oturan her bir sülale bir birinin komşusudur. (Tahavi, Müşkilül Asar C:7, Sah: 228).

Zemahşeri'ye göre ise sadece evi bitişik olan değil, aynı mahallede oturan, aynı mescitte namaz kılan, yolda yol arkadaşlığı yapan, okulda ilim arkadaşı olan, her hangi bir mecliste beraber oturan kişiler komşu sayılırlar. (Keşşaf 1/541).

İbn Hacer el-Askalani komşu kelimesinin sınırlarını şöyle ifade etmektedir: “Komşu kelimesi, Müslüman - kafir; abid (dindar) - fasık; dost - düşman; yabancı - yerli; faydalı - zararlı; akraba - akraba olmayan; yakın ev - uzak ev herkesi kapsamaktadır” (Fethul-bari 10/441). Bunlardan her birerinin diğerine nispetle farklı derecede hakları vardır.

Müfessir Muhammed Abduh, Menar tefsirinde kısa bir vakit de olsa arkadaşlık yapılan ve tanışılan kimseyi komşuluk kavramına dahil etmektedir. (Tefsirul Menar, 5/92)

Günümüz dünyasında kalıcı ve devamlı olan komşular ile geçici, süreli komşuları zikretmek yerinde olacaktır. Zira bizim evimizin, bahçemizin ve iş yerimizin dışında da komşuluk ilişkilerimiz oluyor. Okulda öğrenciler, iş yerinde işçiler, trafikte aynı yöne gidenler, otobüste, uçakta ve gemide

beraber seyahat eden kişiler, camide beraber namaz kılanlar, durakta araç bekleyenler, banka vb.. sırasında bekleyenler (geçici de olsalar) aynı haklara sahip, bir birlerine saygılı olmaları gereken birer komşudurlar.

Bunları niçin komşu olarak algılamamız gerekiyor? Çünkü bizim yanımızda, yan canibimizde, isteyerek ya da zorunlu olarak bulunanlar, bizden rahatsız olmasınlar, bir müslüman olarak bize yakın olmalarından dolayı rahatsızlık yaşamassınlar diye biz, evimizin yanında bulunan komşuya gösterdiğimiz hassasiyeti bunlara da göstermeliyiz. Özellikle de bizim yan tarafımızda bulunmak zorunda olanlar için çekilmez bir kişi olmamalıyız ve çekilmez anlar yaşatmamalıyız.

Bu farklı görüşler göz önünde bulundurulduğunda komşu olarak iyilik yapılması gereken ve sorumlu davranılması gereken kimselerin sayısı bir hayli fazla gözükmektedir.

Hiz. Aişe (ra) validemiz Peygamber (sav) efendimize iki komşusundan hangisine önce iyilik yapması (hediye vermesi) gerektiğini sorduğunda, Rasulullah (sav) ona şu cevabı veriyor:

عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ
أَنَّ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ:
﴿يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ لِي جَارَيْنِ فَبِأَيِّهِمَا
أَبْدَأُ؟ قَالَ: بِأَقْرَبِيهِمَا أَبَا﴾

Talha b. Abdullah'ın rivayet ettiğine göre Aişe (ra) validemiz Peygamber Efendimize şöyle sordu: **“Ya Rasulallah benim iki komşum var, (hediye vermeye) hangisinden başlayayım. O’da kapısı en yakın olandan başla”** buyurdu. (Buhari, 6020).

Demek ki en yakındaki komşudan başlayan, şehrin öbür ucuna kadar devam eden komşu zincirinden sorumlu olduğumuz bilinci ile hareket etmemiz gerekmektedir.

Değerli Kardeşlerim!

Allahu zülcelal sohbetimizin başında okuduğumuz ayeti kerimede komşuyu yakın ve uzak diye ifade edebileceğimiz iki kısım olarak zikretmişti. Biz şimdi bu uzaklığın ve yakınlığın ne anlama geldiğini inceleyelim.

Ayeti kerimede Allahu teala iki komşudan bahsediyor. Birisi (وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى) akrabalık bağı bulunan yakın komşu, diğeri ise (وَالْجَارِ الْجُنُبِ) yabancı olan, ecnebi olan, akraba olmayan, uzak komşu.

YAKIN KOMŞU KİMDİR?

(وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى) Yakın akraba olan komşu: Bu konuda tefsir alimlerinin sahabe döneminden beri birkaç görüşe sahip olduklarını görüyoruz. Bazıları yakın komşu ile kastedilenin akraba olan komşu olduğunu söylemişlerdir (İbn kesir, Nisa 36 tefsiri). Bu durumda oturduğumuz yerde / mahallede bulunan akrabalar birinci dereceden komşularımız olmaktadır.

Bir kısmı ise yakın komşu ile kastedilenin müslüman olan kişi olduğudur. Bu görüşe göre çevremizde oturan müslüman olan herkes, uyruğuna, soyuna ve sosyal konumuna bakılmaksızın birinci dereceden komşumuz olmaktadır.

UZAK KOMŞU KİMDİR?

(وَالْجَارِ الْجُنُبِ) Uzak komşu, Yabancı komşu, akraba olmayan komşu: Alimlerimizin bazılarına göre (Ali b. Ebi Talha'nın İbn Abbas'tan rivayeti) uzak komşu, akrabalık bağı bulunmayan komşudur. Bu durumda etrafımızda bulunan kimseler ya akrabadırlar ya da yabancıdırlar. Ayeti kerimeye göre her ne olursa olsun ister akraba olsun ister yabancı olsun çevremizdekiler komşu olmaları hasebiyle iyi geçinilmeyi hak etmektedirler.

Diğer bir görüşe göre ise ayeti kerimede “uzak komşu” ile kastedilen müslüman olmayan, Yahudi ve Hristiyan olan veya kafir olan (ya da dinsiz olan) kişilerdir. Buna göre yakınımızda oturan, meskenimize komşu olan herkes, dinine ve milletine bakılmaksızın iyi davranılmayı, yardım edilmeyi, eziyet edilmemeyi ve savunulmayı hak etmektedirler. (Kurtubi, C: 7; S: 303).

KOMŞULUK SORUMLULUĞU NEDİR?

Komşuya karşı, bir müslüman olarak nasıl bir sorumluluk içinde olduğumuzu, bu konunun ne kadar önemli olduğunu Peygamber (sav) Efendimiz bir çok hadisi şerifinde bizlere haber vermektedir.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُورَّثُهُ.

Buhari'nin Aişe (ra) validemizden naklettiği bir hadisi şerifte Peygamber (sav) Efendimiz şöyle buyurmaktadır: **“Cebrail (as) bana komşuyu o kadar çok tavsiye etti ki, onu (sonunda) mirasçı kılacak zannettim”**. (Buhari, Edeb 28/6014, 6015)

Diğer bir hadisi şerifte ise Peygamber (sav) Efendimiz şöyle buyuruyor:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ لَا يَأْمَنُ جَارَهُ بَوَائِقَهُ.

Ebu Hureyre (ra)'den nakledildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **“Komşunun, kendisine kötülük yapabileceği kaygısından kurtulamadığı kimse cennete giremez”**. (Müslim, İman 73)

Bu konunun geniş izahını ilerde yapacağız, ama burada şunu anlıyoruz ki, komşuya karşı sorumluluğumuzu basite almak iman zayıflığındandır. Komşuluk haklarına riayet etmek ise imanın kemaline işarettir. Komşuluk sadece dünyada başlayan ve biten bir hukuk değil, bir ucu ahirete uzanan ve Rabbimizin huzurunda hesabı olan haklar silsilesinin bir halkasıdır.

SÜNNETTE KOMŞU HAKLARI

Peygamber (sav) Efendimizden nakledilen bir haberde komşuluğun üç kısım olduğu ifade ediliyor. (Fethulbari, 10/442):

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:
«الْحَبِيرَانِ ثَلَاثَةٌ: جَارٌ لَهُ حَقٌّ، وَهُوَ الْمُشْرِكُ، لَهُ
حَقُّ الْجَوَارِ، وَجَارٌ لَهُ حَقَّانِ: وَهُوَ الْمُسْلِمُ، لَهُ حَقُّ
الْجَوَارِ وَحَقُّ الْإِسْلَامِ، وَجَارٌ لَهُ ثَلَاثَةُ حُقُوقٍ: وَهُوَ
مُسْلِمٌ رَحِمَ، لَهُ حَقُّ الْجَوَارِ وَالْإِسْلَامِ وَالرَّحِمِ.»

Cabir (ra)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurdu:

“Komşu üç tanedir:

1 – Sadece komşuluk hakkı olan. Bu müşrik ve dinsiz olan komşudur.

2- İki hakkı olan. Bu da müslüman olan komşudur. Hem islam hakkı hem de komşuluk hakkı vardır.

3 – Üç hakkı olan komşu. Bu müslüman ve akraba olan komşudur. Akrabalık, komşuluk ve islam hakkı vardır. En çok iyiliği hak edenler bunlardır.”

(Taberani; Fethul bari 10/442)

Komşu Üçtür:

1 – Akraba Olan Müslüman Komşu: Hem müslüman hem de akrabamız olan komşu. Bu diğerlerinden daha fazla ilgi, alaka ve yardımı hak edendir.

2 – Akraba olmayan Müslüman Komşu: Bunlar akraba olan komşudan sonra ikinci sırada bulunan, iyi geçinilmesi gereken, yardım edilmeyi hak eden, eziyet edilmemesi gereken komşulardır. Ne dini konularda, ne de dünyevi konularda onları rahatsız edici bir davranışın yapılması gerekmektedir.

3 – Müslüman olmayan ve Akraba Olmayan Komşu: Bunlar da sadece komşuluk hakkına sahip kimselerdir. Bunlar akraba olmayan ve aramızda din birliği bulunmayan komşulardır. Hem nesep hem de din açısından bize uzak olan, ama mekan olarak, semt olarak bize yakın olanlardır. Bunlar komşumuz olduklarından yardımı hak etmektedirler. Özellikle de onları rahatsız edici davranışlardan kaçınmak gerekir. Onlar iyiliği, biz Müslümanlardan görmeliler. Bizim dinimizin ne derece insancıl, makul ve medeniyet dini olduğunu biz komşularından görmelidirler. Konuşmalarımız kadar davranışlarımız da onlara hakkı göstermeli. Bu gibilere karşı yapılacak en büyük tebliğ iyi komşuluktur.

İslam'da komşunun yerinin çok önemli olmasındandır ki, komşuya yapılacak kötülük başkalarına yapılandan çok daha fazla günahıdır. Komşuya karşı işlenen suçlar Allah (cc) katında kat kat ceza bulur. Bu konuda rivayet edilen bir hadisi şerifi zikrelelim:

عَنِ الْمُقَدَّادِ بْنِ الْأَسْوَدِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَصْحَابِهِ: «مَا تَقُولُونَ فِي الزَّيْنَةِ؟» قَالُوا: حَرَامٌ حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ، فَهُوَ حَرَامٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَأَنْ يَزِيَنَّ الرَّجُلُ بَعْشَرَ نِسْوَةٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَزِيَنَّ بِأَمْرَةٍ جَارِهِ». وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا تَقُولُونَ فِي السَّرِقَةِ؟» قَالُوا: حَرَّمَهَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ، فَهِيَ حَرَامٌ. قَالَ: «لَأَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ أَبْنَاتٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَسْرِقَ مِنْ جَارِهِ».

Mikdad b. Esved (ra)'ın rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) ashabına bir gün şöyle sordu: **“Zina hakkında ne dersiniz?”**. Onlar da dediler ki: “Haramdır, Allah (cc) ve Rasulü (sav) onu haram kılmıştır. O kıyamete kadar haramdır.” Bunun üzerine Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: **“Bir kişinin on tane kadınla zina etmesi günah açısından komşunun hanımı ile zina etmesinden daha hafiftir.”** Rasulullah (sav) devamla şöyle buyurdu: **“Hırsızlık hakkında ne dersiniz?”** Sahabiler dediler ki: “Onu Allah (cc) ve Rasulü (sav) haram kılmıştır, o haramdır. Bunun üzerine Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: **“Bir kimsenin on evden hırsızlık yapması, komşusundan çalmasından daha hafif günahıdır.”** (Müsned Ahmed, 23854)

Komşuya karşı işlenen suçun cezasının on misli daha büyük olmasının sebebi, komşuya olan güvenden kaynaklanmaktadır. Komşu güvenilirdir, güven verendir. Güveni ihlal edenin cezası elbette kat kat verilir. Komşuya güven vermeyenin imanı kemale ermemiştir. Çevreye güvensizlik telkin etmek, güvenilir olarak bilinmemek günahıdır. Peygamber Efendimiz (sav) şöyle buyuruyor:

عَنْ أَبِي شُرَيْحٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «وَاللَّهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللَّهُ لَا يُؤْمِنُ، وَاللَّهُ لَا يُؤْمِنُ» قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ قَالَ: «الَّذِي لَا يَأْمَنُ جَارَهُ بَوَائِقَهُ».

Ebu Şureyh'in rivayetinde Peygamber (sav) bir gün şöyle buyurmuştur: “Allah’a yemin ederim ki iman etmiş değildir, Allah’a yemin ederim ki iman etmiş değildir, Allah’a yemin ederim ki iman etmiş değildir.” Orada bulunanlar “kim ya Rasulallah” diye sordular. O’da: “Komşusu kendisine kötülük yapabileceği kaysından kurtulamayan (komşusuna güven vermeyen) kimsedir” buyurdu. (Buhari, Edep, 29/6016)

(بَوَائِقُهُ) Ansızın yapılan, yıkıcı ve yok edici büyük kötülükler ve felaketler demektir. (Fethul Bari, Cilt: 20, Sh: 368)

(وَاللَّهُ لَا يُؤْمِنُ) “Allah’a yemin ederim ki iman etmiş olmaz” ifadesinin üç kere tekrarlanması konunun önemini anlatmak içindir. Taberani’de bunun yerine şu gelmiştir: (لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ): “Cennete giremeyecek” ifadesi yer almaktadır.

“İman” ile “eman” aynı köktendir. Emanı olmayanın imanı olmaz. Bundan dolayı şu ifade kullanılmaktadır:

(لَا يُؤْمِنُ مَنْ لَا يَأْمَنُ)

“Güvenilmeyen (kötülük yapmasından emin olunamayan) kişi iman etmemiştir”.

KOMŞUYA İHSAN İYİLİK ETMEK

Muhterem Müminler!

Allah katında iyiliğin karşılığı kata kat ödenecek ve karşılığında cennet verilecektir. Allah (cc) şöyle buyuruyor:

﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلُهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ ﴿١٦٠﴾

“Kim bir iyilik yaparsa ona on katı vardır. Kim de bir kötülük yaparsa o da sadece o kötülüğün misliyle cezalandırılır ve onlara zulmedilmez.”

(Enam, 160)

İhsan kavramı “başkasına iyilik etmek” ve “yaptığı işi güzel yapmak” anlamında kullanılır. İyiliklerde asgari ölçünün ötesine geçip isteyerek ve severek “daha fazlasını yapmak” kullanılan ihsan, kişinin karşısındaki kişiye sevgiye dayalı özveri tutumunu ifade etmektedir.

Kelime anlamına dayanarak komşuluk ilişkilerinde ihsanı “komşuya iyilik etmek” ve “komşuluğu güzel yapmak” şeklinde anlamamız mümkündür. Komşuluk ahlakında en üst seviyeyi “komşuya ihsan etme” aşaması oluşturmaktadır.

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانٍ عَنِ أَبِيهِ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ أَعْلَقَ بَابَهُ دُونَ جَارِهِ مَخَافَةً عَلَى أَهْلِهِ وَمَالِهِ فَلَيْسَ ذَلِكَ بِمُؤْمِنٍ. وَلَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مَنْ لَمْ يَأْمَنَ جَارَهُ بَوَائِقَهُ. أَتَذَرِي مَا حَقَّ الْجَارُ؟ إِذَا اسْتَعَانَكَ أَعْنَتَهُ وَإِذَا اسْتَقْرَضَكَ أَقْرَضْتَهُ وَإِذَا افْتَقَرَ عَدَّتْ عَلَيْهِ وَإِذَا مَرِضَ عُدَّتْهُ وَإِذَا أَصَابَهُ خَيْرٌ هَنَأَتْهُ وَإِذَا أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ عَزَّتْهُ وَإِذَا مَاتَ اتَّبَعَتْ جَنَازَتَهُ. وَلَا تَسْتَطِيعُ عَلَيْهِ بِالْبَيْتَاءِ تَحْجُبُ عَنْهُ الرِّيحُ إِلَّا بِإِذْنِهِ. وَلَا تُؤْذِيهِ بِقِتَارِ قِدْرِكَ إِلَّا أَنْ تَعْرِفَ لَهُ مِنْهَا. وَإِنْ اشْتَرَيْتُ فَاكِهَةً فَاهْدِ لَهُ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَأَدْخِلْهَا سِرًّا. وَلَا تَخْرُجْ بِهَا وَلَدَكَ لِيُغِيظَ بِهَا وَلَدَهُ».

Osman b. Atâ el-Horasânî, ona babası, ona Amr b. Şuayb, ona da babası vasıtasıyla dedesi, Rasûlullah'ın (sav) şöyle buyurduğunu rivayet etti:

"Bir kimse, âilesine ve malına zarar vereceğinden korkarak komşusuna kapısını kapatırsa, o komşu (gerçek) mü'min değildir. Komşusu, kendisinin kötülüğünden emin olmayan kişi (gerçek) mü'min değildir."

“Komşunun hakkı nedir, biliyor musun? Senden yardım istediğinde ona yardım etmendir. Borç istediğinde ona borç vermendir. Fakir düştüğünde ona destek olmandır. Hastalandığında ziyaret etmendir. Bir hayra nâil olduğunda kendisini tebrik etmendir. Bir musibete uğradığında ona taziye vermendir. Öldüğü zaman da cenazesine katılmandır.”

“Onun izni olmadan evini onun evinden yüksek yaparak rüzgarını kesme!”

“Tencerenden yayılan et kokusu ile onu rahatsız etme, ancak ona da bir parça verersen müstesna.”

“Bir meyve satın aldığı anda ona da bir miktar hediye et. Eğer bunu yapamayacaksan, o zaman onu gizlice evine götür. Ayrıca çocuğun da, komşunun çocuğunu kıskandırıp kızdırmak için o meyveyi eline alıp dışarı çıkmasın.” (Beyhaki, Şuabü'l İman, VII, 83; el-Haraiû, Mekarimül Ahlak C: 1, Sh: 438)

Peygamber (sav) Efendimize sorulan sorulara verdiği cevaplardan anlıyoruz ki, nafil olarak çok fazla oruç tutmasa da, çok fazla namaz kılmasa veya çokça sadaka vermese de, komşusunu rahatsız etmeyen kişinin cennete gireceği, yine nafil ibadetlere özen gösterip te komşusuna eziyetten geri durmayan kişinin ise cehenneme gireceğidir. (İbn Hanbel II, 440)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: إِنَّ فُلَانَةَ يَذْكُرُ مِنْ كَثْرَةِ صَلَاتِهَا وَصَدَقَتِهَا وَصِيَامِهَا، غَيْرَ أَنَّهَا تُؤْذِي جِيرَانَهَا بِلسَانِهَا؟ قَالَ: هِيَ فِي النَّارِ. قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَإِنَّ فُلَانَةَ يَذْكُرُ مِنْ قِلَّةِ صِيَامِهَا وَصَدَقَتِهَا وَصَلَاتِهَا، وَإِنَّهَا تَتَصَدَّقُ بِالْأَنْثَارِ مِنَ الْأَقِطِ، وَلَا تُؤْذِي جِيرَانَهَا بِلسَانِهَا؟ قَالَ: هِيَ فِي الْجَنَّةِ.»

Ebu Hureyre (ra) şöyle haber vermiştir: “Bir adam Hz. Peygamber’e (sav) bir kadının namazının, orucunun ve sadakasının çokluğundan fakat kadın diliyle komşusuna eziyet ettiğinden bahsediliyor dedi. Hz. Peygamber (sav) de ‘o kadın cehennemdedir’ buyurdu. Yine adam bir kadın için de orucunun, sadakasının ve namazının azlığından bahsediliyor fakat o kadın biraz (kurutulmuş yoğurttan yapılan) peyniri sadaka olarak dağıtıyor ve diliyle komşularına da eziyet etmiyor dedi. Hz. Peygamber (sav) ‘o kadın cennettedir’ buyurdu.” (Müsned-i Ahmed: 9673, 3/556; İbn Hanbel, II, 440)

Başka bir hadisi şerifte Peygamber (sav) Efendimiz, en hayırlı komşuyu şöyle tarif ediyor:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «خَيْرُ الْأَصْحَابِ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرُهُمْ لِصَاحِبِهِ، وَخَيْرُ الْجِيرَانِ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرُهُمْ لِجَارِهِ.»

Abdullah b. Amr (ra), Rasûlullah'ın (sav) şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir: “Allah katında arkadaşların en iyisi, arkadaşına en iyi davranandır. Allah katında komşuların en iyisi de, komşusuna en iyi muamele edendir.” (Sünen-i Tirmizî-| -Birr ve's-sıla-|-28, 4/333)

Peygamber (sav), özellikle müslüman kadınlara, komşularına ikram konusunda geri kalmamaları ve yapabileceklerini küçük görmemeleri gerektiğini şöyle ifade ediyor:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «يَا نِسَاءَ الْمُسْلِمَاتِ! لَا تَحْقِرَنَّ جَارَةً لِجَارَتِهَا وَلَوْ فَرِسَنَ شَاةٍ.»

“Ebu Hureyre (ra), Hz. Peygamber’in (sav) şöyle buyurduğunu rivayet etti: “Ey Müslüman kadınlar! Bir kadın, bir koyun ayağı bile olsa komşusunun hediyesini sakın hor görmesin.” (Sahih-i Buhârî-| -Hibe ve Fazlihe vet-Tahrîzi aleyhe-|-1, 1/700)

Yine Rahmet Peygamberi, Sahabeyi kiramın mütevazî fakirlerinden Ebu Zerr (ra)'a komşusuna ikram edebilmenin yolunu şöyle gösteriyor:

عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «يَا أَبَا ذَرٍّ! إِذَا طَبَخْتَ مَرْقَةً فَأَكْثِرْ مَاءَهَا وَتَعَاهَدْ جِيرَانَكَ.»

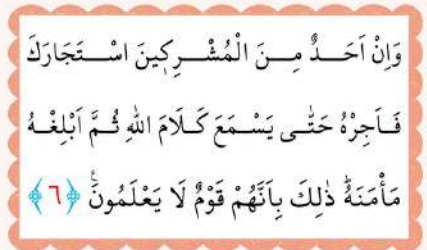
Ebû Zerr'in rivayet ettiğine göre Rasûlullah (sav) ona şöyle demiştir: "Yâ Ebâ Zer! Çorba pişirdiğin zaman suyunu çok koy ve komşularını gözet (onlara ikram et)!" (Sahîh-i Müslim-|-Birr ve's-sıla ve'l-edeb-|-Birr ve Sıla, 142 – 6688, /1084)

Alemlere rahmet Sevgili Peygamberimizin, komşusunun açlığını ve tokluğunu umursamayan kişiler için verdiği haberi okuyalım:

Abdullah b. Abbas (ra) şöyle dedi: Peygamberimizi şöyle söylerken duydum: **"Komşusu açken, kendisi doyan kimse mümin değildir."** (Buhari, Edebül Müfred, 112)

Allahu Teala Tevbe suresinin 6. ayetinde Peygamber Efendimize hitaben şöyle buyuruyor:

"Tğer Allah'a ortak koşanlardan (müşriklerden) biri senden sığınma talebinde bulunursa, Allah'ın kelâmını işitebilmesi için ona sığınma hakkı tanı. Sonra da onu güven içinde olacağı yere ulaştır. Bu, onların bilmeyen bir kavim olmaları sebebiyledir." (Tevbe 6)

Kurtubi tefsirine göre Allahu Teala komşuyu sadece müslümanların birbirlerine karşı sorumluluğu olarak görmemektedir. İster müslüman olsun ister kafir olsun, komşular birbirlerine karşı sorumludurlar. Hatta savaş ortamında olsa bile. Zira Tevbe 6'da konu edilen savaş ortamında Peygamberimizden eman isteyene, iyi davranması ve onun Allahın kelamını duyması, dini yaşanan şekli ile görmesi tavsiye edilmektedir.

Buradan anlıyoruz ki, bir gayri müslim savaş sırasında sığınma talebi ve komşuluk maksadı ile bir Müslümandan yardım istese onun isteğinin olumlu karşılanması gerekir. Bir gayrimüslim islam dinini en iyi müslüman komşusundan öğrenecektir. Savaş ortamında bile bu müsamaha var ise, barış ortamında hayli hayli bu haklar vardır ve sabittir. Görülüyor ki dinimiz komşuluğu evrensel bir insanlık değeri olarak görmektedir.

Komşuya iyilik sayılacak ne gibi davranışlar sergileyebiliriz? Bu konuda İmam-ı Gazali, İhya adlı eserinde şu maddeleri sıralıyor:

Şunlar komşuya iyiliktendir: "Selam vermek, halini sormak, hasta ise ziyaret etmek, musibet anında taziyede bulunmak ve üzüntüsünü paylaşmak, sevinçli günlerinde tebrik etmek, evinin içine bakmamak, komşunun duvarına odun ve benzeri şeyler koyarak onu daraltmamak, külleri komşunun evinin önüne atmamak, komşunun evine giden yolu daraltmamak, komşunun evine götürülen yiyecek maddelerine bakmamak, komşunun ayıp ve kusurlarını örtmek, komşusunun başına her hangi bir musibet geldiğinde onun yardımına koşmak,

komşu bir yere gittiği zaman onun evine göz kulak olmak, komşusunun aleyhinde konuşulanı kendisine iletmemek, komşusunun gizli hallerini araştırmamak, komşuya ait hizmetçiye bakmamak, komşunun çocuğu ile konuşurken sevgi ve şefkat göstermek, komşuya bilemediği dini ve dünyevi konularda yol göstermek." (İhya-ı Ulumid Din, C: 4 S: 216)

KOMŞU İLE GEÇİM ADABI

Muhterem Müminler!

Komşu ile güzel geçinmek için neler yapmalıyız, komşu ile geçim adabı nelerdir, biraz da bunlara değinelim.

1 – İlk olarak komşuya eziyet vermemek, rahatsız etmemek, zarar vermemek: Buhari'nin edeb bölümünde 31. konu başlığı yaptığı hadisi şerifte Peygamber (sav) Efendimiz şöyle buyuruyor:

Ebu Hureyre (ra)'ın rivayet ettiğine göre Rasûlullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Allah'a ve ahiret gününe inana komşusuna eziyet etmesin."** (Buhari, Edeb, 6018; Müslim 47)

Komşusuna eziyet edenin, amellerine bakılmaksızın cehenneme gireceği yine peygamber (sav)'den rivayet edilmiştir.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

﴿قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ فَلَانَةَ يُذَكِّرُ

مِنْ كَثْرَةِ صَلَاتِهَا وَصَدَقَتِهَا وَصِيَامِهَا، غَيْرَ أَنَّهَا

تُؤْذِي جِيرَانَهَا يَلْسَانُهَا؟ قَالَ: هِيَ فِي النَّارِ﴾

Ebu Hureyre (ra) şöyle haber vermiştir: “Bir adam Hz. Peygamber’e (sav) bir kadının namazının, orucunun ve sadakasının çokluğundan fakat kadın diliyle komşusuna eziyet ettiğinden bahsediliyor dedi. Hz. Peygamber (sav) de ‘o kadın cehennemdedir’ buyurdu.” (Müsned-i Ahmed; 9673, 3/556; İbn Hanbel, II, 440)

Az ibadet, çevresine ve özellikle komşuya karşı iyi davranma durumunda Müslümana yeterli olurken, komşusuna eziyet eden kişiye, çok ibadet yeterli olmamaktadır.

2 – Komşusunun onun şerrinden emin olması, komşusu ondan bir kötülüğün gelmeyeceğine kanaat getirmesi: Bu konuda Peygamber (sav) şöyle buyuruyor:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ﴿لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ

مَنْ لَا يَأْمَنُ جَارَهُ بَوَائِقَهُ﴾.

Ebu Hureyre (ra)’den nakledildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: “Komşunun, kendisine kötülük yapabileceği kaygısından kurtulamadığı kimse cennete giremez”. (Müslim, İman 73)

3 – Komşuya ikramda bulunmak:

Komşuya ikramda bulunmak Peygamber Efendimizin tavsiyeleri arasındadır. Allaha ve Ahirete inanan kimse komşusuna ikramda bulunmalıdır. Hadisi şerifte buyrulur ki:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ:

﴿قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: خَيْرُ

الْأَصْحَابِ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرُهُمْ لِصَاحِبِهِ، وَخَيْرُ

الْحَيْرَانِ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرُهُمْ لِجَارِهِ﴾

Ebu Şeryh’ten rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: “Allah’a ve ahiret gününe inanan komşusuna ikramda bulunsun.” (Müslim, 48; Buhar, Edebül Müfred, 102)

4 – Komşuya ve komşuluğa önem

vermek, komşu ile ilgilenmek, komşuyu önemsemek: Cebrail (as) Peygamber Efendimize komşuluk hakkında sıkça tavsiyede bulunmuştur. Bir hadisi şerifte şöyle buyrulur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

﴿مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّى

ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُورَثُهُ﴾.

Buhari’nin Aişe (ra) validemizden naklettiği bir hadisi şerifte Peygamber (sav) Efendimiz şöyle buyurmaktadır: “Cebrail (as) bana komşuyu o kadar çok tavsiye etti ki, onu (sonunda) mirasçı kılacak zannettim”. (Buhari, Edeb 28/6014, 6015)

5 – Komşuya yemek vs.. hediye

etmek: İnsanları bir birine yakınlaştıran vesilelerin önde gelenlerinden biri de hediyeleşmektir. Bundan dolayı Peygamber (sav) ashabına komşularına basit ve kolay yemeklerde dahil, sulu bir çorba ile bile olsa hediye vermelerini tavsiye etmiştir:

عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

﴿يَا أَبَا ذَرٍّ! إِذَا طَبَخْتَ مَرْقَةً فَأَكْثِرْ مَاءَهَا

وَتَعَاهَدْ جِيرَانَكَ﴾

Ebû Zerr’in rivayet ettiğine göre Rasûlullah (sav) ona şöyle demiştir: “Yâ Ebâ Zer! Çorba pişirdiğin zaman suyunu çok koy ve komşularını gözet (onlara ikram et)!” (Sahih-i Müslim-| Birr ve’s-sıla ve’l-edeb-| Birr ve Sıla, 142 – 6688, /1084.)

6 – Komşunun ırzını (namusunu)

ve malını korumak: Komşuya karşı güvenilir olmak imanın alameündendir. Özellikle de namus ve mal konusunda komşunun güvenini kazanmak imanın en belirgin göstergesidir. Zira komşunun namusuna ve malına el uzatmak Allah katında on misli daha büyük ceza gerektiren bir günahdır. Bir gün peygamber (sav) ashabına şöyle soruyor:

عَنِ الْمُقَدَّادِ بْنِ الْأَسْوَدِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَصْحَابِهِ: «مَا تَقُولُونَ فِي الزَّيْنِ؟» قَالُوا: حَرَامٌ حَرَّمَهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ، فَهُوَ حَرَامٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَأَنْ يَزِيَّ الرَّجُلُ بَعْشِرَ نِسْوَةِ أَنْبَسُرَ عَلَيْهِ مَنْ أَنْ يَزِيَّ بِأَمْرَأَةٍ جَارِهِ». وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا تَقُولُونَ فِي السَّرِقَةِ؟» قَالُوا: حَرَّمَهَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ، فَهِيَ حَرَامٌ. قَالَ: «لَأَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ أَيْبَاتٍ أَكْثَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَسْرِقَ مِنْ جَارِهِ».

Mikdad b. Esved (ra)'ın rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) ahabına bir gün şöyle sordu: "Zina hakkında ne dersiniz?". Onlar da dediler ki: "Haramdır, Allah (cc) ve Rasulü (sav) onu haram kılmıştır. O kıyamete kadar haramdır. Bunun üzerine Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Bir kişinin on tane kadınla zina etmesi günah açısından komşunun hanımı ile zina etmesinden daha hafiftir." Rasulullah (sav) devamla şöyle buyurdu: "Hırsızlık hakkında ne dersiniz?" Sahabiler dediler ki: "Onu Allah (cc) ve Rasulü (sav) haram kılmıştır, o haramdır. Bunun üzerine Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Bir kimsenin on evden hırsızlık yapması, komşusundan çalmasından daha hafif günahur." (Müsned Ahmed, 23854)

7 – Önce en yakında olan komşuya ikramda bulunmak: Komşunun evine gireni çıkını ilk gören kapısı en yakın olan komşudur. Bundan dolayı hediyeyi ve ikramı önce hak eden kapısı en yakın olan komşudur. Peygamber Efendimiz (sav) kendisine bu konuda sorulan soruya şu cevabı veriyor:

عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: «يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ لِي جَارَيْنِ فَيَأْتِيَهُمَا أَبَدًا؟ قَالَ: بِأَقْرَبِهِمَا أَبَا».

Talha b. Abdullah'ın rivayet ettiğine göre Aişe (ra) validemiz Peygamber Efendimize şöyle sordu: "Ya Rasulallah benim iki komşum var, (hediye vermeye) hangisinden başlayayım. O'da kapısı en yakın olandan başla" buyurdu. (Buhari, 6020).

8 – Komşudan gelen hediye ve ikramı, ne kadar basit ve az olursa olsun hakir görmemek, elindekini azımsayarak ikramdan vaz geçmemek: Komşuya verecek derecede değerli ve önemli bir şey elinde bulunmayan kişiye bile Peygamber efendimiz şu tavsiyede bulunuyor:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «يَا نِسَاءَ الْمُسْلِمَاتِ! لَا تَخْفِرَنَّ جَارَةً لِجَارَتِهَا وَلَوْ فَرَسَنَ شَاةً».

"Ebu Hureyre (ra), Hz. Peygamber'in (sav) şöyle buyurduğunu rivayet etti: "Ey Müslüman kadınlar! Bir kadın, bir koyun ayağı bile olsa komşusunun hediyesini sakın hor görmesin." (Buhârî, 2566; Müslim, 1030)

Komşudan gelen hediyeyi küçük görmek, onu beğenmemek, almamak, geri çevirmek ise ayet ile yasaklanan bir davranıştır. Allahu teala şöyle buyuruyor:

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا

"... Şüphesiz, Allah kibirlenen (kendisine verilen ikramı beğenmeyen) ve övünen (kendi elinde bulunanlarla böbürlenlen) kimseleri sevmez."

(4 Nisa 36)

9 – Kendi duvarına odun yaslamaktan komşusunu men etmemek: İnsanlar kendilerine ait olan şeyleri başkası ile paylaşmak istemez. Çok basit bir konu olmasına rağmen Peygamber (sav) sahabelisini şöyle uyarıyor:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا يَمْنَعُ جَارَ جَارَةَ أَنْ يَغْرِزَ خَشْبَهُ فِي جِدَارِهِ».

Ebu Hureyre (ra), Rasûlullah (sav)'in şöyle buyurduğunu rivayet etti: "Bir kişi, komşusunu duvarı üzerine direk koymaktan men etmesin!" (Buhârî 2463)

10 – Kendisi için beğendiği ve istediği bir şeyi komşusu için de istemek: Bir müslüman kendisine yapılmasını istemeyeceği bir şeyi komşusu için yapmamalıdır. Kendisine yapılmasından hoşlandığı bir şeyi de komşusu için yapmalıdır. Bu iman gereğidir. Peygamber Efendimiz (sav) şöyle buyuruyor:

عَنْ شُعْبَةَ قَالَ: سَمِعْتُ قَتَادَةَ يُحَدِّثُ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ (أَوْ قَالَ لِجَارِهِ) مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ».

Şu'be, Katâdeden o'da Enes b. Mâlik (ra)'den rivayet ettiğine göre Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: "Sizden biri kendisi için istediğini kardeşi -yahut komşusu- için de istemedikçe kâmil manasıyla iman etmiş olmaz." Müslim, Kitâbul iman 71/45

KOMŞUYA EZİYET ETMEK

Muhterem Kardeşlerim!

Eziyet kelimesini kullanmak bile eziyet veriyor. Müslüman, eziyet eden değildir. Müslümana eziyet edeni de Allah (cc) Kur'an-ı Kerimde kınamaktadır. Hele bunu bir de iyilik yapması gereken kişilere mesela komşusuna yapıyorsa, bunun savunulacak bir tarafı varmıdır? Allah (cc) Şöyle buyuruyor:

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيٍ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿٥٨﴾

57 - "Şüphesiz Allah ve Resûlünü incitenlere, Allah dünya ve ahirette lanet etmiş ve onlara aşağılayıcı bir azap hazırlamıştır. 58 - Mümin erkekleri ve mümin kadınları işlemedikleri şeyler yüzünden incitenler, bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir." (Ahzab, 57-58)

Yahya b. Muaz şöyle öğüt veriyor:

يَقُولُ يَحْيَى بْنُ مُعَاذٍ: «لَيْسَ حَقُّ الْمُؤْمِنِ مِنْكَ ثَلَاثَةٌ: إِنْ لَمْ تَنْفَعْهُ فَلَا تَضُرَّهُ، وَإِنْ لَمْ تُفْرِحْهُ فَلَا تَغُمَّهُ، وَإِنْ لَمْ تَمُدَّحْهُ فَلَا تَذُمَّهُ».

Yahya b. Muaz şöyle diyor: "Mümin bir kişinin senden nasibi üç şey olsun. Eğer ona faydan olmadıysa, ona bari zarar verme. Eğer onu sevindirmediyse bari üzüntüye sokma. Eğer onu methetmediyse bari yerme." (Hatib Bağdadi, Kitâbü Zühd ve Rakaik, 91)

Mümin, mümin kardeşi için hayırdan başka bir şey dilememeli. Eziyet etmek, zarar vermek, kuyusunu kazmak, kıskanmak, bunlar müminin aklından geçmeyen şeylerdir.

Bir kere şunu bilelim ve inanalım ki: "İman eden eziyet etmez"

Allahu teala komşuya ihsan üzere muamele etmeyi imanın gereği yapmış, dolayısı ile eziyeti yasaklamış, Sevgili Peygamberimiz (sav) de Allah'a ve ahirete inanan komşusuna iyilik yapsın, ona eziyet vermesin buyurarak, komşu haklarını koruma altına almıştır.

Peygamber (sav) şöyle buyuruyor:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:
 «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُوْذِ جَارَهُ»

Ebu Hureyre (ra)'ın rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: “Allah'a ve ahiret gününe inanan komşusuna eziyet etmesin.” (Buhari, Edeb, 6018; Müslim 47)

Komşusuna eziyet edenin, amellerine bakılmaksızın cehenneme gireceği yine peygamber (sav)'den rivayet edilmiştir.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ فُلَانَةَ يَذْكُرُ مِنْ كَثْرَةِ صَلَاتِهَا وَصَدَقَتِهَا وَصِيَابِهَا، غَيْرَ أَنَّهَا تُؤْذِي جِيرَانَهَا بِلِسَانِهَا؟ قَالَ: هِيَ فِي النَّارِ. قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَإِنَّ فُلَانَةَ يَذْكُرُ مِنْ قِلَّةِ صِيَابِهَا وَصَدَقَتِهَا وَصَلَاتِهَا، وَأَنَّهَا تَتَصَدَّقُ بِالْأَنْوَارِ مِنَ الْأَوْطِ، وَلَا تُؤْذِي جِيرَانَهَا بِلِسَانِهَا؟ قَالَ: هِيَ فِي الْجَنَّةِ.»

Ebu Hureyre (ra) şöyle haber vermiştir: “Bir adam Hz. Peygamber'e (sav) bir kadının namazının, orucunun ve sadakasının çokluğundan fakat kadın diliyle komşusuna eziyet ettiğinden bahsediliyordu dedi. Hz. Peygamber (sav) de 'o kadın cehennemdedir' buyurdu.” (Müsned-i Ahmed; 9673, 3/556; İbn Hanbel, II, 440)

Komşuya eziyet etmek, ister sözlü ister fiili olsun cehenneme girme sebebidir. Az ibadet, çevresine ve özellikle komşuya karşı iyi davranma durumunda Müslümana yeterli olurken, komşusuna eziyet eden kişiye, çok ibadet bile yeterli olmamaktadır.

Buharinin Edebül müfred kitabında tahric ettiği hadiste şöyle buyuruluyor:

عَنْ أَبِي عَامِرٍ الْحَمَصِيِّ قَالَ: كَانَ ثَوْبَانٌ يَقُولُ:
 «مَا مِنْ جَارٍ يَظْلِمُ جَارَهُ وَيَقْهَرُهُ حَتَّى يَحْمِلَهُ ذَلِكَ عَلَى أَنْ يَخْرُجَ مِنْ مَنْزِلِهِ إِلَّا هَلَكَ»

Sevban'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir: “Komşusuna, evinden çıkıncaya dek zulmeden ve onu baskı altında tutan kimse, muhakkak helak olmuştur.” (Buhari, Edebül Müfred, 127)

Bir kişi komşusuna illallah ettirip, bıkıtırıp, o semti terk etmesine sebep olmuşsa artık o kişi dünyada da ahirette de helak olmuş demektir. Kendisine dünyada da ahirette huzur olmayacak demektir.

Hiçbir kimseyi böyle zor duruma düşürmemeliyiz. Hiç kimse bizden soğumamalı, tam aksine bize gelen hayat bulmalı, derlerinden arınmalı. Komşuya Karşı İlgisiz kalmak, ilgilenmemek te bir eziyet çeşididir.

Kıymetli Müminler!

Günümüzde komşuluk haklarına riayet azalmış, komşuların rahatsız olması dikkatten uzak tutulmuş, insanlarımız kendi hanelerinde ve mahallelerinde dilediklerini yapabileceklerine inanmış durumdadır. Çoğu insanımızın kendi bencilliğini önemseydiği bir zamanda yaşıyoruz. Dinimiz komşunun önemsenmesi ve dikkate alınması gerektiğini, ayetler ve hadislerde bize tavsiye ediyor.

Peygamber Efendimizin bu konuda ki hadisini biraz önce okuduk. Allah'ın Rasulü, Allah'a ve ahirete inanan bir kişinin komşusuna eziyet edemeyeceğini haber veriyor. Komşusuna eziyet eden kişi hesabını Allah'a verecektir. Kıyamet günü boynuzsuz koyunun boynuzlu koyundan hakkını alacağı günde eziyet gören, rahatsız edilen komşu elbette hakkını alacaktır. O gün kısas haktır. Herkes ettiğinin karşılığını bulacaktır.

Kıyamet günü ilk hesaba çekilecek olanlardan biri de komşulardır. Hadisi şerifte şöyle buyrulur:

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ:
﴿أَوَّلُ خَصَمَيْنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ جَارَانِ﴾.

Ukbe b. Amir Peygamber Efendimizden şöyle rivayet ediyor: **“Kıyamet günü ilk davalasacak olan, iki komşudur.”** (Müsned, Ahmed b. Hanbel, 17372)

Komşuya yapılan haksızlığın, verilen rahatsızlığın ve eziyetin cezası on misli daha fazlası ile cezalandırılır. Rabbin böyle bir akibetten bizleri korusun. Amin.

Kıymetli Kardeşlerim!

Biraz da komşuya eziyet sayılan davranış ve tutumlardan bahsedelim. Komşuya yapılan eziyetlerden bir kısmı şunlardır:

1 – Komşunun iffet ve namusuna uzanmak: Komşuya yapılabilecek en büyük kötülük, onun namusunu kirliletmektir. Allah (cc) zina yapmayı büyük bir kötülük olarak kitabında ifade etmiş, müminleri bu kötü fiili yapmaktan men etmiştir. Bunu komşu ile yapmak ise Peygamberimizin verdiği habere göre on misli daha çirkin dir ve daha büyük günahdır.

Zina aileleri dağıtan, nesilleri bozan, ahlaki sıfırlayan, insan onurunu yerle bir eden kötülüklerin anası diyebileceğimiz büyük bir günahdır. Hele bunu en güvenilir

Komşu ile olan ilişkilerimizle bundan dolayı mahremiyete dikkat etmek, komşunun eşine ve kızına yan gözle bakmamak, Nur suresinin 30 ve 31. ayetlerini yaşamımıza entegre etmek görevimizdir. Namusun korunmasında ilk görev gözle düşmektedir. Allahu teala şöyle buyuruyor:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ
وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ
خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾

“Mü'min erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar. Bu davranış onlar için daha nezihdir. Şüphe yok ki, Allah onların yaptıklarından hakkıyla haberdardır.” (Nur Suresi, 30)

Allah (cc) bu ayette erkeklere namuslarını korumaları için gözlerini namahrem olan kadınlardan çevirmelerini emrediyor. Gözler kalbe giden yollardır. Gözüne hakim olamayan gönlüne hakim olamaz.

Namusu korumada sadece erkekler mükellef değildirler, kadınların da kendi üzerlerine düşeni yapmaları gerekmektedir. Allahu teala buna dikkat çekmek için şöyle buyuruyor:

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ
وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا
ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى خُصُوفِهِنَّ

“Mü'mine kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar. Görünen kısımlar müstesna, zînetlerini göstermesinler. Başörtülerini ta yakalarının üzerine kadar salsınlar. ...” (Nur Suresi, 31)

Kadınlarmızın da kendi mahremiyetlerini korumaları, komşuluk ilişkilerinde sınırları aşmamaları dini görevleridir. Komşunun namusuna gelecek olan leke başkalarına karşı yapılandan on misli daha günahdır. Peygamber (sav) bir gün ashabına bu konuda şöyle soruyor:

عَنِ الْمِقْدَادِ بْنِ الْأَسَدِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَصْحَابِهِ: «مَا تَقُولُونَ فِي الزَّيْنَةِ؟» قَالُوا: حَرَامٌ حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ، فَهَوَ حَرَامٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَأَنْ يَرَى الرَّجُلُ بَعْشَرَ نِسْوَةٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَرَى بِأَمْرَةٍ جَارِهِ».

Mikdad b. Esved (ra)'in rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) ashabına bir gün şöyle sordu: "Zina hakkında ne dersiniz?". Onlar da dediler ki: "Haramdır, Allah (cc) ve Rasulü (sav) onu haram kılmıştır. O kıyamete kadar haramdır. Bunun üzerine Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Bir kişinin on tane kadınla zina etmesi günah açısından komşunun hanımı ile zina etmesinden daha hafiftir." (Müsned Ahmed, 23854)

Kıymet Kardeşlerim!

2 – Komşunun malını çalmak, hırsızlık yapmak: Hırsızlık Allah katında büyük günahlardandır. Komşudan çalmak ise on misli daha büyük bir günahdır. Komşu komşuya güven vermelidir. Bu iman gereğidir. İman kişi komşunun malına el uzatmaz. Peygamber efendimiz şöyle buyuruyor:

عَنِ الْمُقَدَّادِ بْنِ الْأَسْوَدِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَصْحَابِهِ: ﴿مَا تَقُولُونَ فِي الْبِرْقَةِ؟﴾. قَالُوا: حَرَمَهَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ، فَهِيَ حَرَامٌ. قَالَ: ﴿لَا أَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ أَنْبِيَاءٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَسْرِقَ مِنْ جَارِهِ﴾

Mikdad b. Esved (ra)'in rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) ashabına bir gün şöyle sordu: "Hırsızlık hakkında ne dersiniz" Sahabiler dediler ki: "Onu Allah (cc) ve Rasulü (sav) haram kılmıştır, o haramdır." Bunun üzerine Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Bir kimsenin on evden hırsızlık yapması, komşusundan çalmasından daha hafif günahdır." (Müsned Ahmed, 23854)

Komşusuna güven vermeyen kişinin imanı kamil değildir. Komşunun malını kendi malı korumak her komşuya görevidir. Komşunun evini, arabasını, tarlasını, bağını ve bostanını ve hatta hayvanını korumak, gözetmek, başkalarının zarar vermesine engel olmak komşuluk görevidir.

3 – Komşu hakkında su-i zanda bulunmak, onun gizli tarafını araştırmak: Allahu teala bu gibi davranışları her mü'mine yasaklamıştır. Hele de komşu için hiç yapılmaması gerekir. Ayeti kerimede şöyle buyruluyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

“Ey iman edenler! Zannın bir çoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir, çok merhamet edendir.” (Hucurat Suresi, 12)

Komşuyu dikizlemek haramdır, mahrem bilgilerini başkalarına aktarmak haramdır. Onun bulunmadığı yerde onunla ilgili bildiklerini aktarmak haramdır. Allahu zülcelal bizleri bunlara karşı uyarıyor.

4 – Televizyon, müzik seti, radyo vs.. ile yüksek sesli müzik çalmak: Günümüzde komşuların en çok muhtarı oldukları konulardan birisi de ses kirliliğidir. Alt komşudan, üst komşudan ve yan komşudan gelen yüksek sesli müzik ya da başka yayımlar dinleyerek komşuyu rahatsız etmek, çokça raslanan bir durumdur. Bu rahatsızlık sadece komşulardan değil, daha fazlası ile sokaktan da gelmektedir. Özellikle gençlerin arabalardan yüksek müzik, bazen de eksoz sesi ve dirift yaparak teker sesi, bazen de korna sesivs.. çevreye yaydıkları rahatsız edici sesler. Özellikle bu gibi seslerden en çok hastalar, işten gelmiş dinlenmesi gereken yorgun emekçiler, bebekler rahatsız edilmektedir.

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: إِغْتَكَفَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَسْجِدِ، فَسَمِعَهُمْ يَجْهَرُونَ بِالْقِرَاءَةِ، فَكَشَفَ الْبِشْرَ وَقَالَ: ﴿أَلَا إِنَّ كَلِمَتَ مَنْجَرٍ رَبَّهُ فَلَا يُؤْذِنَنَّ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَلَا يَرْفَعُ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الْقِرَاءَةِ﴾

Ebu Said el-Hudri şöyle rivayet ediyor: Peygamber (sav) mescitte itikafa girmişti. İnsanları sesli olarak Kur'an okuduklarını duydu, örtüsünü açıp onları şöyle uyardı: **"Dikkat edin, siz hepiniz burada rabbinize nida ediyorsunuz, bundan dolayı sakın bir birinize eziyet etmeyin. Kiraat ederken sesinizi birbirinizden yüksek yapmayın."** (Ebu Davud, 1332)

Kur'an okurken ve namaz kılarken bile sesi yükselterek başkalarına zarar vermek günahdır. Bu böyle iken, kavga, gürültü ile komşuları rahatsız etmenin vebalini siz düşünün.

5 – Komşuya kapıyı kapatıp, ilgilenmemek ve ihtiyacı olduğunda yardım etmemek: Komşuya ilgisiz kalmak kıyamet günü şikayet sebebi olacaktır. Peygamber (sav) şöyle haber veriyor:

عَنِ ابْنِ عُمَرَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ:
﴿كَمْ مِنْ جَارٍ مُتَعَلِّقٍ بِجَارِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، يَقُولُ:
يَا رَبِّ! هَذَا أَعْلَقَ بَابَهُ دُونِي، فَمَنْعَ مَعْرُوفَهُ﴾

Abdullah b. Ömer (ra), Peygamber (sav)'i şöyle buyururken işittiğini rivayet ediyor: "Kıyamet günü nice komşular olacak, komşunu tutmuş şikayet ederek diyecek ki: "Ya Rabbi bu kapısını bana kapattı, bana iyilik yapmadı" (Buhari, Edebül Müfred, 111)

Diğer bir hadisi şerifte ise şöyle buyuruluyor:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ:
﴿لَيْسَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي يَشْبَعُ وَجَارُهُ جَائِعٌ﴾

Abdullah b. Abbas (ra) şöyle dedi: Peygamberimizi şöyle söylerken duydum: **"Komşusu açken, kendisi tok yatan kimse mümin değildir."** (Buhari, Edebül Müfred, 112)

Komşuya ilgisiz kalmak, iyilik yapmamak, aç iken doyurmamak, açlığını umursamamak kıyamet günü şikayet konusu olacaktır. Her davranışımızın hesabının verileceği günü düşünmemiz dinimizin emridir. Sadece yaptıklarımızın hesabı değil, yapmamız gerekirken yapmadıklarımızın da hesabı var. Rabbim hesabımızı kolay eylesin. Amin..

Komşusunun giyecek elbisesi yokken, güzel ve yeni kıyafetlerle gezmek, komşuya üstünlük taslamak ta, komşuya iyilik kapılarını kapatmak demektir. Düğünlerde, davetlerde, bayramlarda, cemiyelerde kıyafet balosuna çıkarcasına giyinip caka satmak, komşuya ve kendisinden başka insanlara hayır kapılarını kapatmak demektir.

Türlü türlü meyvelerle ve yiyeceklerle eve girmek, komşunun görmesine aldırmmamak, hele fakir komşu çocuklarının gözünün önünde dolu poşetlerle girmek ve komşuya azıcıkta olsa bir ikramda bulunmamak, komşuya hayır kapısını kapatmak demektir. Bütün bunlar komşuya eziyet veren onu üzen tutumlardandır.

6 – Komşunun sınırına, duvarının dibine, evinin yanına ağaç dikmek: Bazen komşusunun sınırına yada duvarının yanına ağaç dikmek komşuya zarar verebilmektedir. Bağına bahçesine bu şekilde zarar vermek te günah davranışlardır.

7 – Komşusundan müsaade almadan, komşunun güneşini engelleyecek şekilde duvar ve bina yapmak: Bu tür yapılar komşuya eziyetten sayılmaktadır.

8 – Komşunun hüznü olduğu bir günde mutluluk göstergesi sergilemek, kutlama yapmak, hastası var iken, cenazesi var iken, onu taziye etmek yerine, kendi programına devam edip kutlama yapmak, düğün, doğum günü vs.. kutlamaları yapmak. Bunlar komşuyu hiçe saymak anlamına gelmektedir.

9 – Üst katta olanların, suyu iyice sıklmadan asılan ıslak çamaşırlarının alttaki komşunun çamaşırlarının üzerine damlayacak şekilde asmak. Tozlu halı vb.. silkeleyerek alt komşunun balkonunu veya çamaşırlarını kirliletmek.

10 – Çöpünü komşunun kapısının yakınına, penceresinin önüne vs.. yerlere koymak. Veya komşusunun yoluna koyup, yolu geçilmesi zor hale getirip, daraltmak.

11 – Apartmanlarda, ortak alanlar olan merdivenlerde ve asansörlerde sigara içerek, dumanı ve pis kokusu ile aynı ortamı kullanmak zorunda kalan komşulara eziyet etmek.

12 – Haksızlığa uğradığı, dolandırıldığı, darp edildiği vs.. zamanlarda komşunun yanında olmamak, ona destek olmamak.

